

ХУМБОЛТОВ СЪЮЗ В БЪЛГАРИЯ

HUMBOLDT-UNION IN BULGARIEN

СТАНОВИЩЕ

на Ръководството на Хумболтовия съюз в България

относно Проекта за

Национална програма

„Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“

Разбирането за необходимостта от целенасочени действия за повишаване на международния престиж на българската наука е назряло отдавна сред академичната общност у нас и затова представеният проект за Национална програма трябва да бъде подкрепен. Безспорен факт е, че присъствието на научната продукция на природните науки във *Web of Science (WoS)* и *Scopus* – двете световни платформи за споделяне на резултати от фундаментални и приложни изследвания – осигурява по-добрата ѝ видимост, а ранкирането на списанията, от своя страна, свидетелства за въздействието на публикациите в тях. Затова смятаме, че **предложената Национална програма с включените в нея механизми за стимулиране е адекватна на същността на научното познание в областта на науките с глобален обект на изследване, каквито са повечето природни, математически и инженерни науки, и затова ще съдейства за постигане на поставените основни цели.**

Не точно така стоят нещата с хуманитарните и обществените науки, в които под формата на статии и студии се разработват по-специфични и тесни научни проблеми, а най-високо цененото в тези науки цялостно и многостранно изследване на даден обект намира отражение в монографични публикации, т.е. книги. Това са и най-цитираните публикации в тези науки. За съжаление в *Scopus* не се отразяват книги, а във *Web of Science* системно се следи само продукцията на някои големи западни издателства, за които по правило българската национална и регионална проблематика не представлява интерес. В същата база напоследък се включват и тематични сборници, публикувани от

национални издателства, но те обединяват отделни статии от различни автори, а не представят монографични трудове.

Така според философията на Националната програма, отразена и в нейното заглавие, извън **авторитетната** научна продукция остават най-ценните и завършени изследвания в областта на хуманитарните и обществените науки. **За да се избегне тази несправедливост, предлагаме в обсега на стимулираната научна продукция да се включат и книгите във всички научни области, публикувани от авторитетни международни издателства (т.е. отразени във WoS), а за хуманитарните и обществените науки също и тези от Издателството на БАН и българските университетски издателства, ако изпълняват условието за отворен достъп в определения срок.**

Недоумение буди идеята за различен селективен критерий спрямо научната продукция, създавана в БАН и в университетите, според който учените от БАН получават поощрение само за публикации в списания с ранг Q1 и Q2, а университетските – и за такива в периодика с ранг Q3 и Q4. Категорично възразяваме срещу подобно дискриминационно условие. Чрез него се противопоставят научните среди у нас и се нарушава принципът еднакви постижения да получават еднакво поощряване. **С оглед на високите цели, които си поставя Националната програма, предлагаме публикациите на учени от БАН и висшите училища да се разглеждат равнопоставено, като се стимулират само публикации в списания с ранг Q1 и Q2.**

Програмата е обсъдена виртуално в периода 10-31 август 2021 г. от членовете на Ръководството на Хумболтовия съюз в България, а настоящото становище е прието на негово заседание на 1 септември 2021 г.

Председател на ХСБ:

проф. д-р Лора Тасева